

**การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่ามะกา**

**MANAGEMENT OF ACADEMIC ACTIVITIES BASED ON THE STRUCTURES OF THAMAKA
DISTRICT NON – FORMAL AND INFORMAL EDUCATION CENTER**

ชมพู่ มรุธาวานิช¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา 2) แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา ผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน และผู้รับบริการทางการศึกษา จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ห้องสมุดประชาชน ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ และการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา มีแนวทางดังนี้ 1) กำหนดให้เรียนรู้ตามความสนใจและการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา 2) ให้ส่งเสริมห้องสมุดประชาชนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต 3) ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือ 4) นิเทศติดตามหลักสูตรอาชีพ 5) ให้มีการบูรณาการทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระ 6) ให้มีการบูรณาการความรู้ ทักษะสำหรับการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 7) กำหนดให้ยึดหลักสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางโดยปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในอย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this research were to determine 1) the academic activities as preferred by the Thamaka district non-formal and informal education center. 2) the acknowledge ways to improve the deployment of academic activities as preferred by the Thamaka district non-formal and informal education center. The respondents were 30 persons divided into two groups; group of personnel, comprised of executives - government officer, employees and temporary workers totally 15 persons and group of audience, an academic career, agriculture, industry and services totally 15 persons. The instruments used in this research were a questionnaire about the event, academics, according to the structure of the Thamaka district non-formal and informal education center. The statistical used for this research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The results of the research are as followed.

1. The overall satisfactory level for the academic activities that was created by the Thamaka district non-formal and informal education center is high. The ranking of the activities from the most satisfy to the least were as follow education for society and community development, education for occupational skills development, learning process management by sufficient economy philosophy, education for life skills development, public library, literary promotion and non-formal education in basic education level.

2. The development guidelines for the creation of academic activities by the Thamaka district non-formal and informal education center were as followed 1) learner can choose freely base on their personal interest and use television channel for education 2) create lively atmosphere in community library 3) create database of uneducated citizen 4) supervision and monitoring on occupational curriculum 5) integrated life skills within the 8 leaning departments 6) integrate the knowledge and skill about education for improve the society 7) focus on develop the individual by embedded sufficient economy philosophy to create long term awareness and sustainability.

บทนำ

ปัจจุบันวิถีการเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานการศึกษาของชาติต่างก็มีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาของประเทศที่จำเป็นอย่างมาก จึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคน เพราะคนถือว่าเป็นต้นทุนทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based Economy) ที่พึ่งประสงค์ซึ่งความรู้ (Knowledge) ถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีค่าสูงสุดของทุกสังคมที่จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการอยู่อย่างยั่งยืนของสังคมนั้นๆ ทำให้ประชากรเกิดความต้องการในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ในแทบทุกกิจกรรมของสังคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน และมีหลักยึดถือว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาตินั้นมีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน แบ่งให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ หนึ่งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการ

ศึกษาตามอัธยาศัยเป็นสถานศึกษาหนึ่งที่ร่วมจัดการศึกษารวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างชุมชนให้เป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ หลักความเสมอภาคทางการศึกษา หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต หลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ ปัญหาที่ได้พบจากการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอดีต รูปแบบของการนิเทศติดตามที่ผ่านมายังไม่นำไปสู่การพัฒนางานหรือการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเท่าที่ควร ผู้ปฏิบัติงานยังขาดแนวทางการทำงานที่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานที่ผ่านมาของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขาดนวัตกรรม โดยเฉพาะนวัตกรรมในด้านการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ดังนั้น กระบวนการบริหารจัดการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมวิชาการเพื่อมุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคม จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการศึกษาถึงระดับการจัดกิจกรรมของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา โดยใช้ความแตกต่างกันไปในแต่ละอาชีพ แต่ละช่วงอายุ ของกลุ่มเป้าหมายตามประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่างๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หรือได้รับบริการจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ และเพื่อเป็น

แนวทางไปสู่การหาข้อบกพร่องที่ควรนำไปปรับปรุง หา
แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของ
ศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา ให้สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายดัง
กล่าวได้ในการพัฒนาตนเอง บุคลากรและชุมชน ไปสู่
องค์ความรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้าง
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอท่ามะกา
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
วิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของ
ศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตาม
โครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกาในแต่ละกิจกรรม
จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มมาตรฐานการเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอน
การจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาสภาพ
ปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ
ข้อมูลสารสนเทศ เว็บไซต์ สถิติ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
เรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา
สารานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและเสนอขออนุมัติ
โครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัย
ศึกษารายละเอียดของทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการ
สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพ
ของเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้ว
นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บ
รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการ
จัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุม
การค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ
แล้วปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการควบคุม
การค้นคว้าอิสระให้ข้อเสนอแนะและจัดพิมพ์รายงาน

การวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์ กศน.
อำเภอท่ามะกา ซึ่งมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้
รวม 851 คน ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์
กศน.อำเภอท่ามะกา จำนวน 29 คน และผู้ให้บริการทางการ
ศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอ ท่ามะกา ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอุตสาหกรรม
และอาชีพรับจ้าง จำนวน 822 คน ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้
ข้อมูล จำนวน 30 คน ซึ่งเลือกตัวอย่างโดยวิธีจับคู่ (Matching
Cases) ได้แก่ กลุ่มบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ กศน.
อำเภอท่ามะกา ประกอบด้วย ผู้บริหาร/ข้าราชการ พนักงาน
ราชการ และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 15 คน และผู้ให้บริการ
ทางการศึกษาของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา ประกอบด้วย
ผู้ให้บริการทางการศึกษาอาชีพเกษตรกรรม ผู้ให้บริการ
ทางการศึกษาอาชีพอุตสาหกรรม และผู้ให้บริการทาง
การศึกษาอาชีพรับจ้าง จำนวน 15 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร วรรณกรรม แนวคิด
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อม
ทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากผลงานวิจัย แล้วนำ
มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่
ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม
จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว
ไปทดลองใช้ (try out) บุคลากรทางการศึกษา และผู้ให้บริการ
บริการการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยอำเภอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณ
เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการของ
ครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ
0.947

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการศูนย์ กศน. อำเภอดำรงวิทยะนิงในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือส่งไปยังศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอดำรงวิทยะนิง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน. อำเภอดำรงวิทยะนิง สถิติที่ใช้คือ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)
3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน. อำเภอดำรงวิทยะนิง ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอดำรงวิทยะนิง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) พบว่า การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอดำรงวิทยะนิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอดำรงวิทยะนิงอยู่ในระดับมาก 6 กิจกรรม ได้แก่ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.52) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.59) การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.54) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.55) ห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.67) ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.63) การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอดำรงวิทยะนิงอยู่ในระดับปานกลาง คือ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.63) ดังตาราง

ข้อ	กิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอดำรงวิทยะนิง	รวม (n = 30)		
		($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ
1	การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.49	0.63	ปานกลาง
2	ห้องสมุดประชาชน	4.18	0.67	มาก
3	ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ	4.14	0.63	มาก
4	การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ	4.23	0.59	มาก
5	การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	4.19	0.55	มาก
6	การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	4.25	0.52	มาก
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.19	0.54	มาก
รวม		4.10	0.59	มาก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา ได้แนวทางในการพัฒนาดังนี้

1. กำหนดให้ผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียนรู้ตามความสนใจ หรือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) ตามหลักสูตรแบบบูรณาการของการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นใช้กระบวนการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยี รวมไปถึงใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ในรายวิชาที่ยากหรือครูไม่สามารถสอนได้ พร้อมทั้งร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา

2. ให้ส่งเสริมห้องสมุดประชาชนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผสมผสานกับการเรียนรู้โดยได้รับประโยชน์ ทั้งถึง และได้รับความรู้กลับไป ทั้งนี้ให้อาศัยครุภัณฑ์และระบบสารสนเทศ สื่อทัศนูปกรณ์สมัยใหม่ และพัฒนาบรรณารักษ์ให้มีความสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

3. ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามหลักสูตรผู้ไม่รู้หนังสือให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของผู้เรียน โดยใช้สื่อที่ผลิตขึ้นหรือพัฒนาได้จากกระบวนการการจัดเรียนรู้ และใช้การประเมินผลอย่างเป็นระบบ

4. กำหนดให้มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานของวิทยากรผู้สอนตามหลักสูตรอาชีพเพิ่มเติมจากการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมของหลักสูตรอาชีพ เพื่อนำมาประเมินผลปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอาชีพ และต่อยอดของหลักสูตรอาชีพให้เป็นช่องทางการพัฒนาอาชีพอย่างแท้จริง รวมไปถึงการจัดทำศูนย์บริการสื่อ วัสดุฝึก ในสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

5. กำหนดให้มีการบูรณาการทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับองค์ประกอบ พฤติกรรม และตัวชี้วัด

6. กำหนดให้มีการบูรณาการความรู้และทักษะสำหรับการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนจากผู้เรียนที่มีอยู่เดิมหรือได้รับจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยใช้ชุมชนที่อยู่เป็นฐาน

ในการพัฒนาการเรียนรู้ และใช้ทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ในทุกกิจกรรม เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรมตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย

7. กำหนดให้ยึดหลักความสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาความสามารถของตนเอง โดยปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ก่อเกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 กิจกรรม โดยเรียงตามลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ห้องสมุดประชาชน ส่งเสริมการรู้หนังสือ และพบว่า มีกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง 1 กิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในครั้งนี้ คือ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา มีแนวทางดังนี้ 1) กำหนดให้ผู้เรียนรู้ตามความสนใจและการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา 2) ให้ส่งเสริมห้องสมุดประชาชนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต 3) ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือ 4) นิเทศติดตามหลักสูตรอาชีพ 5) ให้มีการบูรณาการทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระ 6) ให้มีการบูรณาการความรู้ ทักษะ สำหรับการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 7) กำหนดให้ยึดหลักสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางโดยปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในอย่างยั่งยืน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลัก โดยการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างแต่ละกิจกรรมอย่างเป็นระบบ เป็นไปตามลำดับขั้น รวมไปถึงผู้บริหารมีการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมและติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการขับเคลื่อน มีเอกสารหลักฐานอ้างอิงประกอบ การจัดกิจกรรม มีการสรุปผลรายงานการจัดกิจกรรมต่างๆ

1.1 การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สถานศึกษายังมีผลสำคัญต่อการเรียนน้อย ผลการสอบประเมินความรู้ หรือ N – Net ยังต่ำกว่าเกณฑ์ แต่สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการสรุปผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ไม่ค้นพบการนำมากิจกรรมปรับปรุงพัฒนาในกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษามีการสนับสนุน ครู งบประมาณอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าในแง่ของกลุ่มผู้รับบริการมีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษามีการสนับสนุน ครูประจำตำบล เพียงตำบลละ 1 คน ในด้านอาคารสถานที่ จะได้รับการสนับสนุนจากอาคารที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของหน่วยงานราชการอื่นๆ หรืออาคารของวัดในชุมชน สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ มีการสนับสนุนตามความจำเป็น ไม่มีสื่อที่น่าสนใจและทันสมัยมากนัก แต่สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ตลอดปี รวมถึงการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) มาช่วยในการสอนสำหรับรายวิชาที่ยาก นอกจากนี้สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือที่มีความจำเป็นในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จัดขึ้น มีการจัดการปฐมนิเทศ ประชุมชี้แจงแก่ผู้เรียนถึง หลักการวิธีการเรียน และการจบหลักสูตร ประจำทุกภาคการศึกษา ประจำทุกภาคการศึกษาด้วย

1.2 ห้องสมุดประชาชน สถานศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตของกิจกรรมห้องสมุดประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า การจัดของห้องสมุดอยู่ในระดับมากทุกรายข้อ เนื่องจากห้องสมุดของสถานศึกษามีกิจกรรม/โครงการ ให้บริการเคลื่อนที่ของ แหล่งข้อมูลข่าวสาร สื่อ สิ่งพิมพ์และไมโครฟิล์ม มีการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต มีการหมุนเวียนสื่อ สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการเข้าถึงข้อมูลหนังสือที่หลากหลาย ช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงความรู้ของประชาชน ห้องสมุดมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในโอกาสต่างๆ อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบรรยากาศภายใน ให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้เป็นประจำ ทำให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจรรโลงใจ และการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ส่งเสริมการรู้หนังสือ สถานศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตของกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรม

ส่งเสริมการรู้หนังสืออยู่ในระดับมากทุกรายข้อ เนื่องจากสถานศึกษาตระหนักถึงระดับคุณภาพของประชากร รวมทั้งสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางสร้างโอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ด้อย ขาด และพลาดโอกาสทางการศึกษา และผู้ไม่รู้หนังสือ หรือไม่เคยเข้าเรียนตามโรงเรียน รวมถึงการส่งเสริมการอ่านในชุมชนกับโครงการบ้านหนังสือ อัจฉริยะ นอกจากนี้สถานศึกษามีแบบเรียน สื่อ ที่เหมาะสมจึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ สำหรับการส่งเสริมการรู้หนังสือ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาบุคคลเหล่านี้ในการส่งเสริมการอ่าน และรู้หนังสือ ทั้งนี้สถานศึกษามีการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือและความต้องการทางการศึกษา และจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือ เพื่อนำมาวางแผนในแผนปฏิบัติการจุดภาคของครู เพื่อนำบุคคลเหล่านั้นมาพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรผู้ไม่รู้หนังสือ สถานศึกษายังมีการนิเทศติดตามผลจากแผนปฏิบัติการจุดภาค ติดตามผลการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่าน และการรู้หนังสือ ไปพร้อมกับมีการพัฒนา สื่อ แบบเรียน เครื่องมือวัดผลประเมินผล ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สถานศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตของกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากทุกรายข้อ เนื่องจากการจัดการศึกษาต่างๆ เหล่านี้ ต้องใช้ความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างรายได้ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยสถานศึกษามีการสนับสนุน วิทยากร วัสดุ และอุปกรณ์ อย่างเพียงพอ วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพที่นำมาถ่ายทอดให้ผู้เรียน

1.5 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สถานศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตของกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากทุกรายข้อ เนื่องจาก สถานศึกษาตระหนักว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต สถานศึกษาจึงมีการสนับสนุน สถานที่ วิทยากร วัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม อย่างเพียงพอ โดยนำวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะด้านมาถ่ายทอดความรู้สู่กระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่มีสาระสอดคล้องกับบริบทของสังคม โดยเน้น

ทักษะชีวิตพื้นฐานที่จำเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรคภัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยในการจัดกิจกรรมนั้น ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ และแก้ปัญหา ซึ่งจัดกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มสนใจ การเข้าค่าย การอบรม การจัดกิจกรรมชุมชน นอกจากนี้สถานศึกษายังมีการสนับสนุน สถานที่ วิทยากร วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ วิทยากรมีความรู้ในพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน

1.6 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน สถานศึกษามีคำขวัญมิตินิยมของกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจากสถานศึกษามีการสำรวจความต้องการศึกษาแก่นำมาเสนอเพื่อให้ผู้บริหารพิจารณาอนุมัติ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน นอกจากนี้สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาสังคมและชุมชนที่มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การเป็นพลเมืองที่ดี และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการให้ประชาชนและชุมชน ร่วมกันรับผิดชอบและเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง สถานศึกษามีวิธีและหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมแก่ผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม ประกอบกับการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ และทักษะอาชีพ เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชนโดยรวมด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีความเอื้ออาทรต่อกัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของศูนย์ กศน.อำเภอท่ามะกา คือ กำหนดให้ผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ หรือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรด.) ตามหลักสูตรแบบบูรณาการของการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นใช้กระบวนการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยี รวมไปถึงใช้รายการ โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา (ETV) ในรายวิชาที่ขาดหรือครูไม่สามารถสอนได้ พร้อมทั้งร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามี

ส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา ให้ส่งเสริมห้องสมุดประชาชน ให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผสมผสานกับการเรียนรู้โดยได้รับประโยชน์ ทั้งถึง และได้รับความรู้กลับไป ทั้งนี้ให้อาศัยครูพันธุ์และระบบสารสนเทศ สื่อทัศนูปกรณ์ สมัยใหม่ และพัฒนาบรรณารักษ์ให้มีความสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามหลักสูตร ผู้ไม่รู้หนังสือให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของผู้เรียน โดยใช้สื่อที่ผลิตขึ้นหรือพัฒนาได้จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ และใช้การประเมินผลอย่างเป็นระบบ กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของวิทยากรผู้สอนตามหลักสูตรอาชีพ เพิ่มเติมจากการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมของหลักสูตรอาชีพ เพื่อนำมาประเมินผล ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอาชีพ และต่อยอดของหลักสูตรอาชีพให้เป็นช่องทางทางการพัฒนา อาชีพอย่างแท้จริง รวมไปถึงการจัดทำศูนย์บริการสื่อ วัสดุฝึก ในสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ อาชีพ กำหนดให้มีการบูรณาการทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับองค์ประกอบ พฤติกรรม และตัวชี้วัด กำหนดให้มีการบูรณาการความรู้และทักษะสำหรับการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนจากผู้เรียนที่มีอยู่เดิมหรือได้รับ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยใช้ชุมชนที่อยู่เป็นฐานในการ พัฒนาการเรียนรู้ และใช้ทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการ จัดการเรียนรู้ ในทุกกิจกรรม เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม ตามวิถี ทางของระบอบประชาธิปไตย รวมไปถึงกำหนดให้ยึดหลัก ความสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ความสามารถของตนเอง โดยปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ให้ก่อเกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในอย่าง ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรเน้นให้ความสำคัญกับ กระบวนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการจัดการกระบวนการแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของ ชุมชน และควรสนับสนุนปัจจัยด้านการสนับสนุน ครู

งบประมาณอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยี ให้มีคุณภาพมาตรฐานยิ่งขึ้น โดยให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. สถานศึกษาควรใช้การนิเทศติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ในทุกกิจกรรม เพื่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือ ปรับปรุงการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ค้นพบข้อปัญหาอุปสรรค โดยมีกระบวนการ การวางแผน (P-Planning) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) และการประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) และนำมาพัฒนาเป็นแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษา พบว่า โดยรวมแล้ว สภาพการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะเรื่อง การสนับสนุน ครู งบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอ ในการนี้สถานศึกษาจึงต้องวางแผนในการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน ทุกระดับ ทุกช่วงวัยของกิจกรรมการศึกษา

4. สถานศึกษาควรมีการจัดทำเอกสารสรุปผลของการจัดกิจกรรมในทุกการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการจัดกิจกรรมวิชาการตามโครงสร้างของสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา กิจกรรมของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (Context) ต่อสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย สภาพภูมิศาสตร์ สภาพสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

ชลทิศย์ เอี่ยมสำอาง, “กศน.ผุดนิเทศแนวใหม่ฟัง 3 ฝ่าย,” ข่าวสด 12 มกราคม 2553.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เอกสาร ทางวิชาการลำดับที่ 34/2553, แนวทางการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นนทบุรี : บริษัท ไทยพับลิกเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2553.

อนงค์ รอดแสน, ก้าวทันกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge - based society) (ม.ป.ท., ม.ป.ป.),

Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organization*, 2nd ed. New York : John Wiley and Son, 1978.

Cronbach, Lee J. *Essential of Psychological Testing*, 3rd ed . New York: Harper & Row publisher, 1974.

Best, John W. *Research in Education*, 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1981.

